

SZENDESZTŐI IRMA

Belmagyar-utca 27-dik szám, hogy a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. vagy 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok érdekvélményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Tagosítás.

— Két cikk. —

II.

A milyen könnyen áldásos lehet a tagosítás üdvös és hasznos a birtokosságra — épen olyan könnyen szülhet főleg a kisebb gazdáknak nézve érzékeny hátrányokat.

Ugyan nem sok eset volt még, hogy bármely község vagy város határán végrehajtott tagosítás eredményével az érdekeltek mindnyájan megelégedtek volna elégedve. Főleg a kisebb gazdák szenvedtek majd mindenütt anyagi károsodást, a mi igen természetes is, mert hiszen a kisebb gazdák a szétszórta fekvő, de mégis művelt földéért a legtöbb helyen egy tagban még terjedelmileg sem lettek kielégítve, annál kevésbé kaptak a régi birtokukkal becsben és művelhetőségben egyenértékű tagokat.

Még nehezebb a tagosításnak a vele kapcsolatos magán érdekeket és igényeket kielégíteni olyan városok határán, ahol a külső földbirtok teljesen elaprózva igen sok kisebb gazda kezében van, mint a hogy Kolozsvárt előfordul.

Kolozsvár határán levő földbirtok ugyanis 11173 önálló darabból áll, a mely 2580 tulajdonos kezében van.

Magának a határnak egész területe kitesz 22.800 katastrális holdat.

Ezekből a számadatokból legjobban kitűnik, hogy Kolozsvár város határának tagosítása egyike a legnehezebb feladatoknak és a mely tényezők arra vannak hivatva, hogy a tagosítási műveletet végrehajtsák, azoknak első teendőjük:

első sorban komoly figyelemre méltatni a kolozsvári különleges birtoklási viszonyokat és a rendezés módjait ezen különleges viszonyokhoz mértén állapítani meg;

másodszor, a kolozsvári határ tagosításánál merőben eltérni az ilyen mű birtokrendezésével kapcsolatos és eddig szokásos sablonszerűségektől, a mely mellett itt a rendezés egyáltalán keresztül vihetetlen;

harmadszor — s ezt tartjuk egyik legfőbb kívánságnak — ennél a birtokrendezésnél az intéző és végrehajtó

tényezőknek tekintetbe kell venniük azt, hogy a kolozsvári határ tagosításánál a politikai és gazdasági szempontok a mértékadó és a kik ezt a műveletet végrehajtsák, azoknak a politikai és gazdasági tekintetek előtt meg kell halmozniuk.

Politikai és gazdasági szempontból figyelembeveendő az úgynevezett becsoldalmeghatározásnál olyan értékek olyan előnyökben, melyek csak a 2570 kisebb birtokos rovására esnek.

Ugyancsak politikai és gazdasági szempontból figyelembeveendő az úgynevezett becsoldalmeghatározásnál olyan értékek a ránykulcs megállapítása, a mely mellett lehetővé válik a gazda közönség érdekeinek kielégítése, mert mit sem tartunk kevésbé kívánatosnak, mint azt, hogy a kisebb gazda közönség, — a mely egyik jelentékeny kontingensét képezi a város lakosságának — a tagosítás által értékvesztéséget szenvedjen s ezen kívül esetleg oly határrészekben kapja ki az illetményeit, a melyekben való gazdálkodás rájuk nézve lehetetlenné vagy nehezen eszközölhetővé válhatnék.

Ennél a tagosításnál ugyanis alig 8—10 nagyobb birtokossal szemben áll 2570 kisebb gazda, a kik közül alig néhányan, van a birtokában 30 holdnál nagyobb birtokot, a többiek birtoka 21—20 hold között váltakozik.

Ilyen aránytalan és eltagolt birtoklás mellett csakugyan a legnagyobb óvatossággal és a szokásos rendezési módoktól eltéréssel kell eljárni a végrehajtó közegeknek s mielőtt hozzáfognak a rendezéshez vagy csak az általános felméréshez, szükségesnek tartanók, ha a tagosítás miként eszközölése folyamán követendő irányelvek megállapítása egy minden érdekelteit gazda csoport képviselőiből továbbá politikai és szakférfiakból alakítandó tágabb körű bizottság hívassék össze, a mely bizottság komoly számba véve a helyi különleges viszonyokat, találjon módot arra, hogy a tagosítás lehetőleg minden érdeket kielégítő módon hajtsák végre.

Hogy minő irányelvek és végrehajtási módok szerint vélik az eset-

leges bíróság megengedendőnek határozott tagosítást kerestülvihetőnek — arról közelebről egy külön cikkben emlékeztünk meg.

A t. Ház.

Budapest máj. 17.

A Ház percekig tartó éljenése közben nyújtotta be gróf Csáky Albin kultuszminiszter a mai ülés elején a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslatot, melyet előzetes tárgyalás végett a közoktatásiügyi és jogügyi bizottságokhoz utasították. Ezután Hortoványi József, a Magyar Állam főszekerestje vezekelt nyilvánosan a Ház színe előtt, egy rövid nyilatkozatot olvasván fel, a melyben kijelenti, hogy a Kossuthot sértő cikk távollétében, tudta és akarata nélkül jelent meg lapjában, s hogy a cikk fölött, mely a törvényhozást méltán háborította fel, mert Kossuth szep- lőtlen jellemét gyanúsította, ő maga is leg- mélyebb sajnálkozással ad kifejezést. A Ház meglepődéssel hallgatta e határozat nyilatkozatát, melylyel a kinos ügy most már el van intézve. — Az ülés végére Deésy Zoltán jelentett be interpellációt az italmé- rési jog szabályozása tárgyában a pénzügy- miniszterhez.

A napirend során a képviselőház har- madik olvasásban is elfogadta a boggyiszló- fajsi Duna-szakasz szabályozásáról, a Rába- szabályozás munkálatainak befejezéséről, a műbor-gyártásról, a sommás eljárásról és a fizetési meghagyásokról szóló törvényjavas- latokat.

Ezeket most alkotmányos tárgyalás vé- ggett megküldik a főrendeknek.

Megválasztották ezután névszerint való szavazással a delegáció tagjait. A delegáció tagjai lettek a szabadelvű pártból: gróf Andrássy Tivadar, Bekes Gusztáv, gróf Bethlen Ödön, Busbach Péter, Csernátó Lajos, Cernkó Miklós, Dániel Ernő, Dókus Ernő, Falk Miksa, Fenyvessy Ferenc, Fluger Károly, Franciszi Henrik, Gyurkovics György, Harkányi Frigyes, Hegedűs Sándor, báró Huszár Károly, Jókai Mór, gróf Károlyi István, Kiss Pál, Kubinyi Árpád, Münich Aurél, gróf Nákó Kálmán, báró Mikolich Fedor, báró Nopcsa Elek, báró Nyáry Béla, Lusics Armin, Perczel Dezső, Pulszky Ágost, Rakovszky Géza, Rohonczy Gedeon, gróf Szapáry Gyula, Szerb György, gróf Széchy István, Széll Kálmán és Tisza Kálmán, póttá- gok pedig: gróf Batthyány Tivadar, Beöthy László, Dániel Gábor, Meltz Oszkár, Mohay Sándor, Spevetz Ferenc, gróf Teleky Domokos, gróf Teleky Sándor, Tolnay Lajos és Urányi Imre; — a nemzeti pártból: gróf

Apponyi Albert, Ábrányi Kornél, Bolgár Fe- rencz és Horánszky Nándor; a negyvenyol- cas pártból pedig: Ugron Gábor.

A szavazás után az elnök öt percze felfüggesztette az ülést.

Az öt perc szokás szerint egy félóraig tartott s mikor a felfüggesztett ülést újból megnyitották, Hieronymi Károly betérje- ztette a fő és székváros kerületi előjárósá- gairól szóló törvényjavaslatot, melyet a köz- igazgatási bizottsághoz utasítottak.

Ezután a miniszterek válaszoltak a hoz- zájuk intézett interpellációkra:

Először is báró Fejérváry Géza a hon- védelmi miniszter válaszolt Eötvös Károlynak a hadügyminiszter állítólagos rendelete tár- gyában, melylyel a katonai zenekaroknak a színházakban való közreműködést megtiltotta volna. A hadügyminiszter ilyen rendeletet nem bocsátott ki, de van a szolgálati sza- bályzatnak egy pontja, mely a katonai zene- karoknak megtiltja a politikai tüntetéseken való közreműködést; ezt alkalmazták Deb- reczenben, ahol a Próbaházasság előadásain politikai tüntetések voltak. A miniszter kérte a válasz tudomásul vételét.

Eötvös Károly tudomásul vette azt, hogy a hadügyminiszter a zenekarokat a szin- házakkal eltöltő rendeletet nem bocsátott ki; de azt, hogy a Próbaházasság politikai de- monstrációkra adhatna alkalmat, nem ismerte el. Mert az a darab, bár szerzőjét Gerőnek hívják, a kritikából következően, nem is magyar elme terméke. A hadsereg talán a darabba szót Kossuth-nótán akadt meg, de ez régi magyar nóta.

Gróf Károlyi Gábor: Beöthy Aldzsának a kortes-nótája volt.

Eötvös Károly: ... Ennek a nótának eljátszását nem lehet politikai tüntetésnek felfogni s ezért a választ nem vette tudomásul.

A Ház többsége a választ mégis tudomásul vette.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter ezután Ugron Gábornak válaszába kijelentette, hogy a kolozsvári kereskedelmi Akadémia végzett növendékeinek önkénytes- ségi jogát elismerik, de csakis ha az Akadé- miát már elvégezték. A törvény kivételnek enged helyet olyanok számára, kik a közép- iskola nyolcadik osztályába járnak és sor alá kell állaniok, mielőtt még az érettségit letették volna, de ezt a kivételt nem lehet alkalmazni a kereskedelmi Akadémiák nem végzett növendékeivel szemben. A kolozsvári parancsnokság tehát csak a törvényt respek- tálva járt el. Ugron Gábor ezzel szemben precedensekre hivatkozott s konkrét esete- ket hozott fel, hogy a kolozsvári kereskedel- mi Akadémia harmadik osztályába járó növendékeknek is megadták az önkényességi jogot, csak azt költötték ki, hogy október

1-ig be kell mutatniok érettségi bizonyítvá- nyukat. A miniszternek tehát nincs igaza s így választ nem is lehet tudomásul venni. Fejérváry újból a törvény szavaira hi- vatkozott, míg Ugron Gábor azt kívánta kimutatni, hogy a miniszter rosszul értelme- zi a törvényt.

A többség a választ tudomásul vette. Ezután Hieronymi Károly belügy- miniszter válaszolt Remete Géának a za- lamegyei trachoma, — Babó Emilnek a tá- péi választás alkalmával előfordult rendőri tulkapások, Kovács Józsefnek egy balmaz- ujárósi választási eset, Bartók Lajosnak a Bécsből lerándult demokrata egyesület ellen Dévényben történt visszaélések — és Vi- sountai Somának a nyomdászok egyesületét feloszlato miniszteri rendelet ügyében hozzá intézett interpellációjára.

A Ház a miniszter valamennyi választát tudomásul vette.

Még gróf Bethlen András földmívelés- ügyi miniszter válaszolt Ugron Gábornak a Fekete Körös szabályozása tárgyában hozzá intézett interpellációjára, melyet maga az interpelláló is tudomásul vett.

Az ülés végén Deésy Zoltán a követ- kező interpellációt intézte a pénzügyminisz- terhez:

Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy Maros-Torda megyében az ital- mérési engedélyek elnyerése végett beadott folyamodványok egy része még mindez ideig elintézve nem lett; míg más része azon állítólagos kifogással, hogy az illető folyamodó egy is a kizárólagos szeszital- mérési vagy a bor- és sörital adók bérlői- nek megbízottja — elutasított?

Szándékozik-e a miniszter ur intéz- kedni, hogy e folyamodványok az 1887. évi XXXV. t.-cz. 3. §. és 6. §. b) pontjá- nak, valamint az 1892. évi XV. t.-cz. 10. §. utolsó bekezdésének értelmében nyerve- nek elintéztet?

Wekerle miniszterelnök, mint pénzügyminiszter megígérte, hogy utána fog járni a dolognak. Meg fogja vizsgálni a maros-tor- dai pénzügyigazgatásnak eljárását a vizs- gálat eredményének alapján esetleg intézked- ni fog. Fölkérte Deésyt, hogy tudassa vele azoknak neveit, akiket állítólag jogtalanul utasítottak el s gondja lesz rá, hogy a sérel- meket orvosolják.

Deésy Zoltán s a Ház a választ tu- domásul vette.

Az elnök ezután bajelentette, hogy most már érdemleges ülések nem lesznek, s ezért a mai ülés jegyzőkönyvét már ma hi- tesítettkék.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. május 18.

?

Ha mosolygó arcod
S szép szemeid látom:
Milyen örömmel van,
Édes boldogságom!

Az életem veszelek,
Térdeimen ringatlak,
Százszor megölelek,
Ezerszer csókollak.

De mikor távol vagy
S én bolygok egyedül:
Terhes, sötét felhő,
Lelkemre nehozt!

Majd reped a felhő,
Villám hajtja át,
És ontja két szemem
Könyveim záporát.

SAMIL.

Nehéz választás.

— Amerikai bessenly. —

Irta: HILL JAMES SIDNEY.
(Vége)

— Megálljon uram! kiált' az öreg csak egy peroczig még! kövessen!
Mr. Fergusson a fiatal embert dolgozó szobájába vezeté, bezárta maga után az ajtót; s nadrágzseibe vágva kezét, közvetlen Ró- bert előtt állott meg.

— Uram, mondá egykedvű hangon, ha, plüssz a pénzt, ha nem hozza el, — önt,

el kellene bocsátanom, mert olyan hivatalnokot, ki a negyvenötezer dollárral oly köny- nyolmten jár el, nem használhatok: de én önt régóta figyelemmel kísérem, s gentle- mannek tartottam mind ez óráig, — tudom azt is, hogy szerelmes. Szerelmes embereket nem elvbőlsem alkalalmazok, s mivel a sze- relem ellen jobb orvosságot nem ismerek a házasságnál, önt, kire szükségem van, arra kötelezném, hogy házassodjék meg. A dolog most így áll: ha egy óra alatt a pénzt elő- terem, tekintettel az előbb említett kötele- zettségre megkötészszerzem fizetését. Ha pedig a kitűzött idő alatt a pénzt elő nem hozza, akkor azt kell fel tennem önörl, uram, hogy csatlakoztam önben, hogy ön az összeget egy- szerűen elsikkasztotta, s önt azonnal feljelen- tem a rendőrségnek, — ha azt tudom, hogy innen egyenesen a halálba megy is. Tájékozt- atására még megmondhatom önnek, hogy a negyvenötezer dollár árva pénze volt, s hogy engem csak hosszas perlekedéssel szoríthat- nának ez összeg megtérítésére. Kemény szívű ember vagyok uram, s ön ezt jól tudja; száz meg száz özeveg és árva fog tehát éhezni, ha ön véletlenül — tolvaj. „Good bye Sir!”

Robert válaszolni akart valamit, de mr. Fergusson oly parancsoló kézműveléssel mut- tatott az ajtó felé, hogy a fiatal ember né- mánn meghajtá magát, s kívánszorgott. A pénz... a pénz... az özevegek és árva pénz! Robert kirohant a házból; halánté- kain az erek dagadoztak, szíve pedig őrüle- tes gyorsasággal vert keblében. Ugy vélte, hogy a közevet, a házak, az emberek arcai, az ég szürke fellegei, — mind tarka bankje-

gyekkel vannak beborítva. Bérkocsiba ugrott. A „Royal hotel”-ba kiáltá a kocsisnak; „öt dollárt adok, ha egy fél óra alatt ott le- szünk.”

A kocsis a lovak közé vágott; de bár mily gyorsan baladit is a kocsi, Robertet ki nem elégítette e gyorsaság, — szélszárnnyain kívánt volna haladni. A kocsi egyik szegle- tében összegörnyedve, rendezni kezdé gon- dolatait. Szó sincs róla: a pénz bizonyára az otthon hagyott kabát zsebében lesz. A kabátot beakasztotta a ruhaszekrénybe, ezt pe- dig bezárta, s a kulcsot, szokás szerint, az ingó-órára tette.

S különben is, az emelet szolgálja csak este felé szobát szobájába bemenni ágyat vetni, s ablakot betenni. De ettől eltekintve: a szolgáló-személyzet kipróbált becsületességű volt. Nem, kétség sem fér hozzá, a pénz ott- hon van, s ezen borzalmas, izgatót óra után, boldog est következend.

A fiatal ember annyira el volt merülve gondolataiban, hogy észre sem vette az ut- czák szokatlan kínzását. Csak mikor a ko- csi hirtelen megállott, riadt hirtelen fel áb- rándozásából.

— Miért nem hajt tovább, rivalg a ko- cisra.

A kocsis egy rendőrré mutatott osto- rával, ki felemelt karral állította volt meg. — Itt ki kell szállania uram, az ut- czák el vannak zárva; égés van valahol a közelben!

Róbert kingrott a kocsiból, s a kocsis- nak egy bankjegyet dobott oda.

— Menjen az ur más uton, — mon-

dá a rendőr közelebb lépve; ég a „Royal- hotel”!

Ha a rendőr fel nem fogja a fiatal em- bert e perczen, összerogyott volna.

Emberfeletti erővel összeszedi magát Róbert, s eszeveszetten fut végig az utcán. Dulakodva tör utat magának az összesereg- lett tömeg között. Eléri az utcaszarkot, s maga előtt látja a hatalmas épületet égre nyúló tűzkévéktől körülveve és fekete füst- felhőktől betakarva. Az egész fedélzet láng- ban van, sőt az ötödik emelet egynemű ab- lakából is már tűz tödul ki.

Róbert egyenesen a háznak tart s át- küzdi magát a tűztőlóság és tűzi fecsen- dők zűrzavarán. Az épületnek számos lakói ijedségtől sápadt arccal állják körül megmentett holmijokat, s csoportokba verő- dve bámulják az iszonytató látványt.

— Senkinek sem szabad többé felmen- ni, — mondá e pillanatban a tűztőlóság pa- rancsnoka, — legkésőbb tíz perc múlva be- dől a fedélzet!

Tíz perc alatt! A kétségbeesés elszánt- sága szállta meg a fiatal embert. A pénz meg kell mentenie, a pénzt, ezt az átkozott pénzt, mert különben meg van becsületenítve, el van vesztve. Mr. Fergusson képes feltenni, hogy ő maga a gyújtogató, csak hogy ma- gáról a lopás gyanúját elhárítsa. S hát még az éhező özevegek és árva! Tíz perc egy egész örökkévalóság annak, a ki életét koc- zátzatja, ha becsülete forog kérdésben. Az ő halála legjobb bizonyítéka lesz ártatlanságá- nak, s hibáját bizonyára nem fogják a sze- gény özevegekkel és árvaakkal éreztetni. Zsu-

zsnána siratni fogja, azt ő jól tudta... Zsuzaanna! A szerencsétlen leány szobájában aludt, s sejtelenül sem birt a veszélyről, mely környékezé... Avagy talán erőszak- kal törte fel a különben is gyenge ajtót, és mégis sikerült megmenekülnie? E gondo- latra oly sűrű kiáltást hallatott, hogy a kü- rölötte levők mind reá rohantak. A mentő- egyesület főparancsnokára rohant s néhány szóval felfejtette előtte iszonyu helyzetét. „Ké- ső már uram”, mondá az, „a háztető rögtön beszakad.”

Róbert még egy utolsó pillanatot ve- tett az égre, aztán a lángok austorgása, a geredázat recsegése, az ablakok csörrenése hallatára félre löki az embereket, a kik visz- szatartoztatni akarják, öklével arczba üti a tűztőlót, a ki utját akará állani, s berohan a házba.

A kitűző vakító villágosság és az elő- csarnok felhomálya közötti ellentét elfátyo- lozá tekintetét. Kezével végig simított ar- czán, s ime, maga előtt látja a szőnyeggel bevont, az emeletkebe vezető két fölépcsőt: a balfeleli lépcső becsületéhez, száz-meg száz özeveg és árva jólétéhez vezetett; a jobbfeleli pedig szerelme tárgyához vitt. Ha balra tart, szerelmét, menyasszonyát veszti el, — becsületét, ha jobbra tart.

Mostani elhatározásától függ, hogy bol- dogtalan ember legyen-e egész életében, avagy tolvaj és gyújtogató... Ekkor — hosszú lélegzetet véve, szilárd elszántsággal rohan Róbert előre.

Mélyen tisztelt olvasó közönség!

Diák és tartalékos tiszt.

— Strájk az osztrák egyetemeken. —

Az osztrák egyetemeken tanulóifjúsága közt mozgalom indult meg, mely is ha sikerül, egyszer s mindenkorra véget vet annak, hogy a hadügyminiszter tartalékos tisztek dolgába beleavatkozzék, a melyekhez semmi köze.

A mozgalom az innsbrucki egyetem hallgatói közt keletkezett. E hó 13-ára Sennoff dr. rektor magnifikus engedelmeivel általános diákgyűlést hívtak össze, hogy tiltakozzanak a csapatparancsnokok olyan intézkedései ellen, melyekkel újabb időben egyes önkénteseknek és tartalékos tiszteknek eltiltani kezdik, hogy a diákegyesületek tagjai lehessenek.

A diákság ezt a törvényben biztosított egyesületi jog és az egyetemi szabadság megsértésének tekinti.

A gyűlés célja volt a hadügyminiszter tal kapása ellen tiltakozni, az egyetemi tanácsához és az osztrák képviselőházhoz feliratot intézni a monarkia összes főiskoláit csatlakozásra felszólítani.

A gyűlést a közoktatásügyi miniszter az utolsó perczben betiltotta, s mivel az aula szára volt, a diákok a folyosón mégis megtartották. 500-an voltak jelen, s elhatározták, hogy kérvényt intéznek az egyetemi tanácsához, a képviselőházhoz, s addig nem járnak előadásra, a míg az egyetemi tanács jogaiknak érvényt nem szerez, vagyis a míg a hadügyminiszter jogtalan beavatkozását vissza nem utasítja.

A strájkot azonnal meg is kezdék, s előadás helyett a hegyek közé rándultak.

A mozgalomról a következőket írják:

Innsbruck, május 16.

Az innsbrucki egyetemi hallgatók strájkja mind nagyobb mértéket ölt. Az egyetem rektora ma visszautasította az egyetemi hallgatók kérvényét, mert ezt egy törvényesen meg nem engedett gyűlésben határozták el. Erre a diákok azt követelték, hogy az egyetemi tanács jelentse ki, hogy a tartalékos tisztek diákegyesületek kötelezőbe való tartozásának megtiltását törvénytelennek tarja. Az egyetemi hallgatók minaddig strájkolni fognak, a míg az egyetemi tanács követeléseket nem teljesíti.

A lakosság, mely a diákokkal rokonszenvez, ma az összes házakat felleobogozta. Az egyetemi tanárok is majdnem valamennyien az egyetemi hallgatók pártján vannak.

A polgármester visszautasította a politikai hatóság által felajánlott katonai segítyt.

Bécs, máj. 16.

Az itteni egyetemi hallgatók az innsbruckihoz hasonló akciókat terveznek; ebben a tárgyban ma gyűlést akartak tartani, de a rendőrség, megtiltotta azt; erre az egyetemi hallgatók bizalmi férfiak értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy kérvényt intéznek a képviselőházhoz, a delegációkhoz és az egyetem rektorához, melyben azt követelik, hogy tartalékos tisztek diákegyesületek tagjai lehessenek.

Ezzerzer bocánatot kérek, de valóban most már nem tudok magamon segíteni. Ez utolsó perczig elbeszélésem hőse normális emberek módjára, türelemmel viselkedett — hála azon intelligenciájának, melylyel a mélyen tisztelt olvasó közönség alázatos szolgálja — e sorok szerzője — rendelkezik. De most már legjobb akaratom mellett sem vagyok képes eldönteni, ha valjón a nagyobb valószínűség a mellett szól-e, hogy Trevelyan Róbert ur a balfelől lépést (becsteltet), avagy a jobbfelől (menyasszony) választotta-e? Valóban, többet ér a becsület, mint az élet, avagy az élet ér többet, mint a kötelesség, boldogság, becsület? S ebben az esetben nem is egy, de két életről van szó. Menyasszonyát mentse-e meg, vagy a pénzt? — roppant nehéz eldönteni, a mint a mélyen tisztelt közönség maga is állapítja. Én legalább nem tartom magamat elég okosnak arra, hogy azt megtegyem, s épen azért tisztelettel kérem az olvasó közönséget, méltóztatassék ki-ki saját ízlése és belátása szerint egészíteni ki szerény elbeszélésemet. Mély tisztelettel

(Ford. Sz. — O. N. — r.)

a szerző.

„A rettenetes Czár.”

Regény a rettenetes Iván korszakából.

KÉT KÖTETBEN.

Irta: Gróf A. K. Tolstoj.

Fordította Cläre Filmore után: AMICA.

MÁSODIK KÖTET.

II.

Az oroszok jó emlékező tehetsége van.

(Folytatás.)

(33)

Korshoon még mindig mogorva volt. Arcza, az agyában folyó benső küzdelmet vi-

Arra az esetre, ha ezt a követeléseket nem teljesítik, az összes egyetemi hallgatók strájkolni fognak.

A bécsi egyetemi polgárok mozgalmára különösen az szolgáltatót okot, hogy Lobkovitz herceg budapesti hadtestparancsnok megtiltotta a tartalékos tiszteknek a honvédszobor leplezésénél való megjelenést.

A bécsi egyetem hallgatói valószínűleg holnap megkezdik a strájkot.

A bécsi egyetem magyar hallgatói Apponyi Albert grófhöz fordultak, a ki ez ügyben a képviselőházban interpellálni fog.

A Reichsrathban Herold és Steinwender képviselők fogják az ügyet interpelláció tárgyává tenni.

Gráz, máj. 16.

Az itteni egyetem hallgatói gyűlést hívtak össze a diákok ismert ügyében, de a rektor a gyűlést betiltotta. A diákság a tiltalom ellen órást emelt.

A prágai és csernovici egyetemen a diákok szintén megindították a mozgalmat.

A budai honvédszobor leplezése.

Magyarország nemzeti küzdelmei a legszerecsélőbb korunkban, sokkal szerecsélőbbek a mult idők küzdelmeinél is; nemzeti törekvései és hazafias aspirációi pedig a sikerelenség és kétség posványaiában kezdenek elveszni. Ezt most láthatja mindenki!

Francoizországban szabad hazafias francziának lenni, a kormány nem gördit semminemű akadályokat ily nemű törekvések elé; sőt a valódi hazafias erőnek és a valódi franczia aspirációk ápolásáért, — tündöklő erénydíjak és a férfias büszkeség elismerését tartalmazó állami jutalmak várnak a hazafias tette kész francziára; diplomatikus kormány csak ott lép fel csendesítőleg, a hol az esetleges meggondolatlan franczia lobbakonyság minden jó kiszámítás nélkül akár a poroszra törni, hogy összeropogtassa azoknak csontjait. Oláhország néhány évtized óta nemzetiégek és hazafias vágyának a legszerecsélőbb példáját mutatja fel minden ország között; hazafiasa kiterjed a nemzeti kereskedés maximumának sürgetésére, az oláh nyelv kizárólagos nemzeti használatára és tulbuszóságában az idegen nációk megszegésével kimutató követendő példaként, — hogy mindennek felett való a valódi nemzeti aspirációk és a tisztá hazafiasnak nyílt ápolása, habár imittamott némi anyagi veszteséggel járna is; diplomatikus kormány csak akkor lép fel némi látszólagos auktóritással, midőn azt javasolja népének, hogy várjon még Erdély elfoglalásáig.

Magyarország — politikailag — minden ország között a legszerecsélőbb.

Mi nem akarunk foglalni sehol, semmit; nekünk nincs se vágyunk, és ösztönünk — bár okunk lehetne elég — a szomszéd népek valamelyikének szabadságára, vagyonsodására törni, hogy bizonyos kölcsönöket visszafizethessünk; ilyenféle törekvésekben a magyar kormány tevékenységének szükségessége egészen kizártnak és fölöslegesnek vehető.

De van nekünk is nemzeti aspirációnk, magasztos történelmi multunk, melyen kegyetes aspirációink nyugosznak; van haza-

fiágunk; az erre vonatkozó nemzeti feladatokat, törekvéseket ismerjük, érezzük, szívünkben hordozzuk.

De van agyunk, eszünk! mellyel a magyar politikai képmutatás minden ízét belátjuk és megítélni tudjuk; és megítélni merjük bizton, hogy ez a helyzet, mely a magyar nemzetiégek érdekeit kijátszásnak, mely a hazug, aljas képmutatásnak, mely a hitvány elerkölcseledésnek, mely ennél fogva minden országok között Magyarország legnagyobb szerecséltségének abszurd kinyomatát hordja önmagán — még sem lehet sokáig tartós.

A mi kormányunk, háta megett a hunyászodó többséggel, arra sarkalja a nemzetet, hogy feledje el magyar aspirációit, tartsa el a hazafias érdemeit, törölje ki szívéből a kegyelest; mert mindezekkel a bécsi „körök” jó indulatát kell biztosítani. Hát a magyar nemzeti érdek, a magyar hazafiság most is a bécsi „körök” indulatának és szérszélyének a játéka, midőn független, felelős magyar miniszterium áll az ügyek élén éppen ugy, mint a törvénytelen korszakban? Hát az unio kedvéért — melynek tekintetei bős magatartásra bírtak és sarkalják Magyarországot ellenzéki szellemű polgárait is — le kell mondani a hazafiságról? Ilyen nagy ára van a bécsi „körök”-kel való uniónak??

Nem lehet magyarországon kormánypárti ember, ki vagy opportunitásból, vagy képmutatásból, vagy önhasonlóságból ne lenne kormánypárti, ha — ilyen nagy ára van az uniónak; ily körülmények között hazafiságból csak ellenzéki lehet feltartóztatlanul mindenki. Pedig ennek az uniónak, meg van ez a veszedelmes ára; egyéb nyomoruságaink s eddigi keserves tapasztalataink után legcsalhatatlanabb bizonyítéka ennek a budai honvédszobor leplezésének kérdése.

A kik a lapok után figyelemmel kísérték e kérdést, a kik látták azon allatomos tendenciákat, kénytelen ingadozásokat, határozatlanságokat, hazugságokat, melyekkel a hivatalos intézők a nemzeti kegyelet általános megnyilatkozásának félelme és a bécsi „körök”-től befolyásolt magyar kormányok nyomása miatt módosító módon betöltötték az országot, — a kik elgondolják hazafias eszük és szívük szerint, hogy minő megdöbbentő kegyetlen tényként tűnik fel hazafias honvédeink és a magyar nemzet előtt Henczi szobrának megkoszorúzása Magyarországi fővárosában, a híres Buda város díszterén: azok egyszeresmind bizonyosan hallják a leplezendő honvédszobor megnyilatkozását is, midőn így szól a költő szavával: „Szobor vagyok de fáj minden tagom.”

Az a honvédszobor, annyi becselen, nemzeti ellenes viselkedés kalamitásai után bizonyosan észre támadt, fájó érzés; ki-olozza a szegény fájdalma; mert bej! elgondolja magában; mégis csak veszedelmes politika lehet az, mely összekeveri a piszkot a tisztasággal, a bűnt az erénnyel, a hazafiságot a hazafiatlansággal cupán az unio oszlopán az egyesítés kedvéért mellőzve minden magasztos célt és eszme érdekeit.

Miért nem viszik el a bécsi „körök” Bécsbe a Henczi szobrárt? Koszorúzzák meg ottan koszorúval, ékecsel; még talán mi is elvinnék oda az „illó”-koszorút minden lelki sérelem nélkül. Miért nem engedi a magyar kormány, hogy helyesebben: miért nem intézi a magyar kormány, hogy a budai honvédszobor leplezés és ünnepély kizárólag magyar nemzeti jellegt legyen, hogy a kegyeletnek megfelelő imponans alakot öltsön hivatalok, testületek, katonák felvezénylésével és a nemzeti tömeges megjelenésével, a mint megtenné bizonyára lelkesülten a hatalmas francoizország vagy a kis oláh állam kormánya egyaránt?

— Mi jött rád?

— Nem tudok aludni. Éreztem, hogy ezt meg kell neked mondanom!

— És nem változtatod meg a szándékat reggelig?

— Nem; midőn egyszer megmondtam valamit, soha sem változtatom meg a szándékomat!

— Ez pompás! Öreg Korshoon, ez pompás! Köszönöm. Még csak egy társra van szükségünk és elegen leszünk. Vajon későre virrad meg?

— Már kukorikolt a kakas!

— Ugy hát ideje, hogy mozogjunk! Mitka! — mondá Persten, megtaszítva Mitkát a könyökével.

— Mi az?

— Kérd a paraszt álmosan dörgölve a szemeit.

— Van kedved velünk jönni?

— Hova?

— Mi közöd neked ahhoz? Én azt kérdem, hogy van-e kedved velem és az öreg Korshoonnal egy utat tenni?

— De mindez mit jelent?

— Mire való ez a sok kérdezősködés? A te dolgod az, hogy csinálj a mit parancsolnak. Ha elvesztetted a fejedet, az sem a te dolgod; én vagyok felelős mindenért! Jössz vagy nem?

— Természetes, hogy megyek! — válaszolá Mitka, a hosszú csizmáit húzva fel. A rablók mind felkeltek és ültözödni kezdtek.

Hogy mi volt a Persten terve és sikerült-e vagy nem, azt a következő fejezetben tudjuk meg.

III.

Vidám emberek.

Herczeg Nikita Romanovitch a komor börtönnök egyik földalatti sötét zárkájába zárták.

Keze, lába a nyirkos falhoz volt láncolva és minden pillanatban várta, hogy ha-

Csak azért, hogy unifikáltassék a bűn az erénnyel??? Ezért kell nekünk még a kegyelet gyakorlatában is osztrák-magyar érzéseket magunkra erőszakolni? Hát lehet ez? Van ész, gondolat, lehetőség arra, hogy az embereknek szíve sugallatait, reményeit, vágyait, érzéseit befoghassuk a dualizmus jármába mint pl. a pénzügyi és biztonsági institucziókban nyugvó önző spekulációkat? Gyalázatos, okatlan törekvések!!!

E kitos nemzeti vergődés között egy jóra való tanács kínálkozik.

A mig t. i. a bécsi „körök” indulata jobbra fordultna, a mig nevezetesen a kör periferiáján belül eső „központ” kidőlné, a mig a magyar nemzet a maga tiszteletének és kegyeletének bizonyítékait az elesett hősök érdemeinek megfelelő módon kijelentelné, — mintsem csufaságot kövessen el a nemzet önmagán, czéggézzze vétkesen hazafias indulatát a kegyeletadójának koldus alamszínával való lerováásával — addig inkább hagyja leplezetlenül azt a szobrot, szégyenli az magát eléggé eltakarva is; sőt bírta reá a hazafi bölcsesség nemzeti történet második leplelő nehogy baja essék e szobornak addig, a mig felszabadul a nemzeti kegyelet, a mikor az idegen befolyásoktól ment független Magyarországot inposansul, saját elhatározása és motivumai szerint ulti meg ez ünnepet Európa előtt irigylésre méltóan.

Ilyen veszett politika mellett ugy se késhtetik az sokáig!

BÖLÖNI L.

Tanári értekezlet.

— Második nap, május 16. —

(Folytatás)

Elnökölt Gönczi Lajos igazgató tanár.

Kedden d. e. dr. Lázár István folytatólag befejezte értekezésének felolvasását. Az értekezés az alkalommal főként a testgyakorlat, egészségügyre terjeszkedett ki. Rend-szerbe, csinosan foglalta össze az irodalomban, a közvéleményben fölmerült javaslatokat, tanácsokat, melyeknek követése mellett az ifjúság testi nevelését oly mederbe terelhetjük, hogy létrejön a feltétlenül szükséges összhang a szellemi és testi nevelés között.

A tanulságos felolvasást az értekezlet meleg köszönettel fejezi ki a szerzőnek. Az értekezésben kifejtett elveket, irányeszméket az értekezlet nagyobb részben magáévá tette.

Vitába nem bocsátkozott a tételek fölött. E helyett megbízván a sz.-udvarhelyi tanári kart az értekezés kinyomatásával, elrendeli, hogy az értekezlet kitlje meg mindenik kollegiumnak megfontolás, az elfogadható elveknek lehető megvalósítása végett.

Ezután tartotta meg felolvasását Szathmári Akos kolozsvári tanár. „A fizika és a mennyiség tanításának tanításáról.” — A bevezetésben röviden körvonalozza a gimnaziumi tanítás célját, az egyes tantárgyak hivatását és cél elérésére. Ezek között védi a fizikát s általában a természettudományokat azon vád ellen, hogy ennek tanítása a vállaltalanságot terjeszti.

Ezután áttér a fizikai tananyag terjedelmére s kimutatja, hogy a tankönyvek nem követik sem a józanész utmutatását, sem a hivatalosan kiadott utasításokat. Nemcsak nagy tömeget, sok részletet ölelnek fel, hanem még oly előismereteket is tételeznek föl, melyek egyáltalában nem várhatóak a megfelelő osztálybeli tanulóktól. Érdekes példákkal illusztrálja állításait.

A kenyér, melyet bedobtak hozzá, meg volt éve és a korsó üres volt. Az éhség és szomjúság fájdalmi kezdtek gyötreni. Hirtelen a feje felett egy hang vonta magára a figyelmét. Egy ajtót nyitottak ki és a zaj közelebb jött. A kulcs nyikorgott egy másik zárbán, és az ajtó zárkájához vezető lépcsőkön lépteket hallott. Az ajtót kinyitották és az égő fáklya fényes világa majd megvakított a herceget, a ki oly régóta teljes sötétségben volt. Midőn a kezeit leeresztette, melyekkel önkénytelenül takarta el a szemeit, Malynta Skooratovot és Boris Godonovot látta maga előtt állani. A fáklyákat a hóhér tartotta, aki oda kísérte őket.

Malynta összehajlta a karjait és hosszasan és gonosz mosolylyal nézett Seryebryanya.

— Üdvöz légy! kis atyám — mondá csufondáros hangon.

A herceg nem tudta visszataroztatni a borzongást, de a Godonov jelenléte némileg felvidította.

— Köszönöm Boris Fedorovitch — mondá — köszönöm a látogatásodat. Most már könnyebben halok meg! És láncolt kezeit kinyújtá.

De Godonov hátra lépett és nyugodt arczán, szerecsélten barátja iránt a rokonszenvek semmi nyoma sem látszott.

A Seryebryanya karjai ismét leestek az oldalához.

— Boris Godonov, nem gondoltam, hogy még te is ellenem fogsz fordulni! — mondá szemrehányólag — tehát azért jöttél, hogy kivégeztetésemnek tanuja legyél?

— Azért vagyok itt a Gregori Lookyanovitch társaságában, — válaszolta Godonov nyugodtan, — hogy a te kikerdezésedben segítségére legyek. Kötelességemmel teljesítem.

Főként a fizika és mennyiség tanítására hívja föl a figyelmet.

Indítványozta: „Mondja ki értekezletünk, hogy fölkéri az Igazgató Tanácsot, tenné meg hatáskörében azon intézkedéseket, melyek szükségesek általában a reáliskola, de kiváló képpen a mathesis és fizika tananyagának helyes mértékben való megállapítására, mit annyival is megtehet, mert tudom szerint a zsinati újabb törvények a tanterv megállapításának jogát az egyes egyházhírteltekre ruházzák át.

Mondja ki továbbá értekezletünk, hogy ezzel egyidejűleg felfolyamodik az Igazgató Tanácshoz, s erkölczi támogatásának biztosítását kéri ki azon tankönyvek előállításához, melyek egyházkertületünk megállapítandó tantervének sikeres keresztül vihetése érdekében produkáltaknak.”

A felolvasást nagy figyelemmel hallgatta az értekezlet s a felolvasónak köszönetet szavazván, indítványait egyhangulag elfogadta.

Rövid szünet után dr. Farnros Dezős tett jelentést az 1892/3 évi iskolai kirándulásokról és az ez irányban tett intézkedésekről. Ezzel kapcsolatban javaslatot nyújt be a kirándulások rendszeresítése ügyében. A javaslat elfogadtatván, megküldetik a kollegiumoknak, hogy a mennyiben fölhasználhatják, vegyék tekintetbe.

Délután, egy órákor a gondnoki kar által adott ebédre gyűlt össze a testület. Ebed után az unjonnan épített főreáliskolát, felszerelését, éppen zeneórára elfoglalt ifjúságot látogattuk meg. Innen a r. kath. főgymnasiumnak szintén új épületét és berendezését megtekintvén 6 órákor folytattuk a gyűlést meghallgatván az általános özv.-árvi segély alap számadásainak felülvizsgálásáról szóló jelentést valamint az önképzőkörök egyöntetű szerveztetve vonatkozó javaslatát és a természetrajzi gyűjtemény megvizsgálásáról szóló bizottsági jelentést.

Harmadik nap, május 17.

A tegnapi ülés jkve hitelesítettvén, a kollegium épületének elhelyezésétől, berendezésétől, a lakó szobákról, tantermeiről és könyvtárról szerkesztett bizottsági jelentést olvastatott föl.

A jelentés kiemeli az építkezésben tett jeletékeny haladást, a tantermek szélszerű berendezését a multhoz képest; a könyvtár rendezett állapotát stb. A bizottság kiterjeszkedett az állapotról is, ósztún, bizalmasan, jóakarattal ajánlván az előjáróság fölkérését, a hiányok lehető elenyésztésére.

Az a haladás, melyet 17 év alatt tett az intézet, kezességül szolgál arra, hogy a haladás folytonos lesz.

A tárgysorozat rendje szerint, a kolozsvári tanári kar, mint kezelő testület nevében dr. Török István jelenti, hogy a testület véleménye szerint az erdélyi ref. tanárok általános özv. árvi segélyalapja nem osztható föl ezen esetben sem, ha a vitatás alatt álló felekezeti országos tanári nyugdíjintézet létrejön. Nem osztható föl azért, mert kötelező van eddig elvállalt s még ezután is elvállalt s még ezután is elvállalando tehét hordozni.

Felosztási tervszetről nem lehetvén szó az értekezlet van hivatala dönteni, hogy mit történjék tovább.

Egy pár hozzászólás után Szabó Sámuel kapcsolatos indítványt tesz arra nézve, hogy az erdélyi református tanárok együttesen alkossanak közös tanári nyugdíjalapot.

Az indítvány fölött hosszu, tartalmas vita fejlődött ki, mely főként arra irányult, hogy az erdélyi ref. kollegiumoknak és ta-

En soha sem voltam vonzalommal iránta és egy előbbi alkalommal csak azért léptem közbéd és megérdemelt büntetésem köze, mert a czár kegyelme természetét ismerem.

— Seryebryanyának a szíve elszorult, s Boris elpártolása még a halálánál is rosszabb volt!

— De a könyörtelenség ideje elmúlt! — folytató Godonov hidegen. Elékezel a czárnak tett esküdre? Tehát aláz meg magadat az ő szent akaratát előtt és ha teljes valómást teszel megemerkel az kínzástól és gyors halállal halsz meg.

Gregori Lookyanovitch, kezd el a kéidezéseidet!

— Várj, várj egy kicsit! válaszolá Malynta mogorván — ő magasságával egyk személyes elintézní valóm van! — Tomka szorított meg a lánczait! — mondá a hóblégénynek.

Az utóbbi engedelmeskedett és annyit megrövidítette a lánczokat, hogy a Seryebryanya karjai annyira a falhoz voltak szorítva, hogy alig tudott egy izmát mozdítani. Malynta egészen közel ment hozzá és kegyetlen mosolylyal undok arczán reá szegezte a szemeit.

— Kis atyám, herceg Nikita Romanovitch! — mondá végre, — ne tagam meg tölem azt a kegyet melyet kértél fogtőled!

Letérdelt és homlokával a földet érinté a herceg előtt.

— Kis atyám, te melletted én csak egy alacsony származású ember vagyok, — folytatá szinlett alázatosággal mosolyogva; ily hatalmas nemets a milyen te vagy, még s ha sem végeztet ki és nem tettem a kínpadra! Én sokkal szerényebb ember vagyok minthogy egyetlen egy kérdést intézhess hozzád! Azt mondják, hogy az én ereimb nem olyan vér foly mint a tiedben.

Malynta elhallgatott; mosolylyal sokkal r. tenelesebb lett, szemei még beszélték fénytel égtek.

(Folyt. köv.)

háromnak érdekükben áll belépni az országos felekezeti tanári nyugdíjintézetbe. Ezt az értekezlet el is fogadta, ki is mondotta Szabó Sámuelnek pedig köszönetet szavazott, hogy oly részletességgel, kimerítő előterjesztést tett.

E vitában részt vettek Szakács Mózes udvarhelyi, Simon Ferenc és Dózsa Dénes szászvárosi, Szabó Sámuel, Parádi Kálmán, Török István kolozsvári, Bod Károly udvarhelyi, Váró Ferenc, Szilágyi Gyula és Fogarasi Albert n-nyedi tanárok.

Az általános özv. árvi segélyalap ügyében javaslatot tett a kolozsvári tanári kar kérésétől.

A természettani gyűjteményről felvett bizottsági jelentés után, Simon Ferenc szászvárosi igazgató, az odavált előjárásról megbízásból a jövő évre meghívta a tanári értekezletet. Tehát a jövő évben Szászvárosban találkoznak.

Befejezésül Szabó Sámuel, mint legidősebb tanár meleg szavakban fejezte ki az értekezlet köszönetét azért a szíves vendégszeretetért és barátságos fogadásért, melyben nemcsak a tanárok, hanem a városi közönség részéről is részvett. Annyi bizonyos, hogy nemcsak jó emlékekkel, hanem a városi közönség részéről is élvezett. Annyi bizonyos, hogy nemcsak jó emlékekkel, hanem ama biztos reményben távoztunk Sz.-Udvarhelyről, hogy ennek ref. kollegiuma még sok száz éven át fogja sikeresen szolgálni a magyar nemzeti köznevelődés ügyét.

Még egyet megjegyezzek. Aligha van még egy oly intézet, melyben a gondnoki és tanári kar egymáshoz való viszonya oly bensőszerű és tisztelt, mint az udvarhelyi. A főderem ebben Szebeni Ákos főgondnoké.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár május 17.

Tegnap a köztisztaságra vonatkozó szabályrendelettel javaslatnál erősen megakadt a városatyák tanácskozási szekerének tengelye. Somodi István, Dorgó Albert, Benel Ferenc mindegyre egy-egy czöveket dönggettek a földre, a melybe úgy ütközött a tengely bele, mint egy kapu-félfába.

Salamon Antal, Albach Géza, Szvaosina Géza, minduntalan neki gyűrűköttek és tovább emelték a nehezen mozgó járművet, a végén mégis szinte beestüppedt az elposványosodott vita iszapjába.

A köztisztaságra vonatkozó szabályrendelettel javaslatot ugyan a szabíbizottság roszáján. Meghánytak vetették és mégis mire tárgyalásra került a dolog, kitént, hogy az még mind szerzői hiányos.

Somodi István kezdte tépászni és csak később melegegett bele Dorgó Albert kir. közjegyző, sőt néhol Bartha János doktor is. A javaslat általános vitája még csak ment valahogy, de mikor a részletekre tértek, mindjárt az első szakaszánál megfeneklett a dolog.

A szabályrendelet első szakasza arról szól, hogy a köztisztasági teendőket a hatóság végeztesse, hogy az annál sikeresebb legyen. Itt mindjárt többféle aggodalom merült fel.

Miért ne hordatná el a szemétjét az, a kinek van szekere és lova.

— De hát a kinek nincs? — vetették fel a javaslat védői.

Akkor kivételeket kellene tenni és számba venni, hogy kinek van szekere meg lova és kinek nincs? Nehéz kő volt az is, hogy a szabályrendelet az adó után mondja kirovandónak a szemét hordást. Abban különben mindnyájan megegyeztek, hogy a szabályrendelet tödvös alkotás, csak nagyon házagónak találták, néhol meg fölélegelt fedeztek fel benne. Ezért hát az egyes szakaszoknál megkezdődött a gyomlálás és tiltások. Hol elvettek, hol hozzá tettek a szakaszokhoz.

3 óráról szinte fél hét óráig tartott a szalmaceplés, mert mindenki igen okos akart lenni. Néhol egy pár percz munkája félórát vett igénybe. Néha hárman-négyen beszéltek egyszerre és zúgó chaosz töltötte be a tanács termet.

Az elnökölő főispán csemetett és mosolygott. Pedig szavaztatni kellett volna olyankor, a mikor amugy se lett a sok beszédnél bőlesebb a szabályrendelet. Városatyá amugy is 6—7 szál volt összesen. A többi hivatalos szavazó lévén, a rendelet bizonyosan nem bukik meg. Különben is elvileg mindnyájan elfogadták, csak a szavakba illetőleg egyes intézkedésekbe kötöttek bele.

A tanácskozás menete ilyen formán nézett ki:

Salamon Antal. Kérem a közgyűlést ezt a szép fehér javaslatot elfogadni.

Somodi István. Bocsnatott kérek én elfogadom, de tagadom, hogy fehér volna, mert az fekete.

Dorgó Albert. Tagadom! Kék, Somodi. Persze! Feltessz beszéd!

Benel Ferenc. (Felteszi a czvikerét és nézi, hogy milyen színd a javaslat).

Salamon A. Nem mondom. Itt-ott fekete, itt-ott kék, de általában mégis fehér.

Benel Ferenc. Bocsnatott kérek. Somodi képviselőtársam szerint fekete és neki igaza van. Szerintem sárga és nekem is igaza van. E szerint a javaslat sárga-fekete.

Albach Géza. Kire tetszik ezélnözni? A tanácsra? a vaskoronarendre? vagy a magas kormányra?

Benel Ferenc. Tessék nyugodt lenni. Mind a háromra ráfér.

Dorgó Albert. Uraim szót kérek. Én csak annyit mondok, hogy kék!

Szvaosina Géza. Piros biz az közjegyző ur!

Vincze István. Isten az atyám! Kék és piros a város színe. Most már nem lehet eltagadni, hogy szemetek vagyunk!

Dr. Góth M. Csodálkozom tisztelt közgyűlés, miszerint nem látják át, hogy a javaslat zöld.

Salamon A. Csak nem akarja ezzel azt mondani a doktor ur, hogy éretlen. Dorgó A. Szót kérek. Azt mondom kék!

Salamon A. Ugyan kérem mit akar az örökös kékségével...

Többen. Fehér, piros, kék, zöld, sárga.

Gr. Bóldi (csenget) Én tisztelt közgyűlés úgy vettem észre, hogy tulnyomó színen van a fehér, a zöld és a piros. E szerint a javaslat nemzeti színd.

Somodi (Benelhez hajol.) Fránczi! Engedtnk a 48-ból?

Benel F. Isten neki, — ha már a főispán kitétte a trikoltort.

Mind. Helyes!

És a szabályrendelet több stilaris módosítással elfogadtatott.

A hunyó nap bucsusugarát szorta poetikus Nagy Móricz szemébe. A kályha körül egy jó kedvű tucskó valami régi dalra gyujtott:

„Egyszer a nagy szénagyűjtők kis egeret fogtak“.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, május 18.

— A honvéd-ügy nyomorúságainak oka. Három-négy helyről is közlik velünk azt a szerencsétlen állapotot, ami a honvéd-ügy elsőkélyesedésének a szobor-leleplezési bizottságban uralkodó zűrzavarnak és fejtelenségnek a szülő oka. Kellő tartózkodással és igazán az ügy iránt őszinte sajnálkozással, a baj okozója iránt pedig igaz részvétellel írjuk meg a dolgot, nem azért, hogy valakinek kellemetlenséget okozunk, hanem azért, hogy a bajra rámutatva, a szobor-leleplezési előkészületek zűrzavarnak és igazán sok tekintetben érthetetlen menetét megvilágítsuk a feloldhassunk a felelősség alól olyan férfiakat, a kiket a bizalom az ügy élére tett s a kik méltatlanul hordanák, ha országos fiasóval végződne a dolog, a gáncs és kritika legsúlyosabb terheit. A dolog ez:

Mikár Zsigmond, a honvédek központi bizottságának főjegyzője már évek óta súlyos idegbajban, üldözési és gyanúsítási mániában szenved. Idegbaja az utóbbi időben a legsúlyosabb jellegűtötte fel, annyira, hogy betegsége megfosztotta helyes cselekvési képességétől is. Mikár a szobor-bizottságnak is kezdetől fogva jegyzője lévén, az ápril 8. gyűlés óta máj. 10-ig abehelyt, hogy a határozatokat végre hajtva, az ügyet előre vitte volna, mindent annyira össze bonyolított, össze zavart, hogy az ügy egy kaosszá olvadt össze. E zűrzavarban szerencsétlen állapota Degre Alajos bizottsági elnök távollétében olyan cselekedetre ragadtatta, a melynek ép elméjű embereknek árulása a titulusa s melynek bármely testület haladék nélkül felmenti azt, a ki ilyet elkövet. Mikár bizva népszertességében, arra a szerencsétlen tetteire vetemedett, hogy az országos honvéd gyűlés határozata ellenére a központi szobor-bizottság kikérülésével, a saját neve alatt egy nyomtatott felhívást adott ki a honvéd-egyletek elnökeihez, a melyben ezekről azt követeli, hogy az egyleti választmány kikerülésével fejezzék ki abból óhaját, hogy a szobor leleplezés ne máj. 21-én, hanem június 10-én legyen.

Indokolásul 4 tömöten nyomtatott oldalon egy csomó gallimathiaszt sorol elő. Értetük meg jól. Ez a szerencsétlen beteg ember, a helyett, hogy kötelességét teljesíteni tudná, először össze zavarja a központban a dolog, azután pedig az egész ország összes honvéd-egyleteiben kétségét és zavart idéz elő.

Mikárnak ez a levele mindenféle mint értesítenek óriási megbotránközést és elkéseredést szült. — Heves kifakadásokra készülnek a szobor leleplezési ünnepen. A bizottság helyesen tenné, ha tudomást véve az esetről, haladéktalanul felmentene ezt a szerencsétlen embert a további teendők alól s az ügyek igazítását olyanra bízna, a kikben

ész, erő, jó akarat öszpontosul s három napon megtenné mindazt, a mit még megtenni lehet. Mikár különben üldözési és gyanúsítási rögeszméjével évek óta sokat mortifikálta a honvéd egyleteket. Anélkül, hogy valaki vádolta volna, árkosokra terjedő nyomtatott levelekben igazolta magát zavaros körmondatokkal és hosszú hangos levelekkel, melyeknek éle hol Tisza, hol a segélyezési bizottság, hol egyik másik bajtárs ellen irányult csupán azért, hogy beteges képzeltoldásában saját énjének érvényt szerezni tudjon.

— Honvédek ingyen vasuti jegye. Már csak két nap választ el a budai honvéd-szobor leleplezési napjától. A honvéd egyletek máig sem kapták meg az engedélyezett ingyen vasuti jegyeket. Őka ennek valószínűleg Mikár főjegyző súlyos idegbetegségében keresendő; ki az intézkedéseket nem képes többé végrehajtani. A honvédek, kik kellő időre be voltak jelentve szabad jegyre, ha felutaznak, kérik a kifizetett vasuti díjról az állomási pénztárnál nyugtát. E nyugta alapján egy bélyegmentes folyamodványra a vasutigazgatóság visszatéríti azt az összeget, a melyet illetéktelenül a vasuti ingyen jegyre szóló igazolvány el nem küldése miatt az illető honvéd fizetett.

— A kolozsvári honvéd egylet babér koszorúja. Zobácz Ferenc műkertész-nél készült. A koszoru a Zobácz főtéri kirkatában holnap lesz látható. A koszoru fehér szalagjának egyikén „Kolozs megye és Kolozsvár város 1848—49 honvéd egylete“ a másikon pedig a „budavári hősök emlékére“ felirat van arany betűkkel. A koszort szombaton reggel viszi a társaság.

— Honvédek fényképezése. Szép budoir képbe lefényképeztették magukat ma déli 12 órakor a budai szobor leleplezésére felutazó kolozs megyei és kolozsvári honvéd-egylet küldöttei. A fényképezés a Dunky fiúvérek kitént műtermében történt s a képet a kolozsvári orsz. eklejye muzeumban állítják ki s közölni fogja a „Történelmi Lapok“ közlelbbi tünnei száma. A képen jelen vannak: Incedy Sámuel ezredes honvédegyleti elnök, Végh Bertalan ezredes, Szabó Sámuel honvéd főhadnagy, Kalmár Antal főhadnagy, Bay János hadnagy, Gurnisevics Kelemen őrmester. Három jelentkező, a társaság várakozása dacára ismeretlen okokból nem jelent meg a levételnél. A mai levételt szükségessé az tette, mert vannak a kik a reggeli vonattal már elutaznak Budapestre, hogy az ünnep előtt ismerőseikkel együtt lehessenek. — A lefényképezés e szép példáját a félranduló honv. egyleti tagoknak is figyelmébe ajánljuk.

— Egés. Ma déiben Kolozsvárt a kültorda utcában levő községi iskolában meggyujtották az istálló fedelét mely alatt luczerna volt elhelyezve. Szerencsére idejekorán kivonultak a tűzoltók és eloltották a tüzet. Nagy baj lehetett volna belőle mert erős szél volt s a cigányorsóban a viskók könnyen tüzet foghattak volna.

— Erdőégés. A papfalvi határhoz közel fekvő „Cserealj“ nevű Kolozsvár városi erdőből tegnap délután mintegy két holdnyi terület leégett. A gyujtogatást papfalvi oláhok követték el.

— A zene-konzervatorium igazgató választmányához. Ürmössy Lajos tudvalevőleg az elmúlt évben megírta a helybeli zene-konzervatorium történetét. A kézirat Nagy Gábornál helyeztetett el, míg azt Farkas Ödön később elvette. Bátor vagyok azon kérdést intézni a választmány t. tagjaihoz, hogy mi lesz ezen kézirat sorsa? Elvégre azt hiszem, nem azért iratott az egylet történetét meg, hogy az a porlepte leltárban tartassék. Alóli zene barát tehát azon kéréssel fordulok a választmány t. tagjaihoz, hogy az Ürmössy kéziratát nyomassa végre ki, az ezeréves ünnepélyre legyen a legrégibb zene-egylet története nyilvánosságra adva. Avagy ha ezt nem hajlandó tenni, adják okát indokainak máj. 18-án. Egy zene barát.

— A közúti gőzvasút építésével az utcákra kihányt követ, törmelék, földet pünkösztre eltakarítani ígérte Horovitz engedélyes. Ma már csőtörők. Számítunk rá, hogy ígérését beváltja, s a közönséget megkíméli az ünnepes folyamán attól a kényelmetlen állapottól, melyet hetek óta szenved, az átjárások eltorlaszolása miatt.

— A boldog „Kolozsvár“. A városi közgyűlés ma már harmadik napja foly. A „Kolozsvár“ már tegnapielőt elintézte a tárgysorozatot nagy megnyugtatóra olvasó közönségének. Ezt neveztük zsurnalistai gyorsaságnak!

— Esküvő. Tegnap esküdtök örök hűséget kövendi Weres László bánffi-hunyadi kereskedő kövendi Nagy Bertának, özv. kövendi Nagy Lajosné kedves leányának. Az esküvőn csak a mátkapár testvérei voltak jelen. Az esketési szertartást Mózes András unitárius lelkész végezte.

— A kolozsvári cipész-és csizmadia munkások. szakegylete 1893. május hó 22-én (pünköszt másodnapján) a „hója-

ban“ szántkörü majáljat rendez. Belépti díj: személyjegy 40 kr. családijegy 1 forint. Feldíj: fizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 3 órakor. Bevonulás fáklaványokkal éjféltől. Vendéglő és czukrászról gondoskodva van. Rosz idő esetén a majális a következő vasárnap, május 28-án, tartatik meg.

— Statusgyűlés. A Kolozsvárra f. év május 25-re összehívott rendkívüli statusgyűlés tagjai tisztelettel fölkeretnek, hogy a mennyiben Kolozsvárt ingyen szállást óhajtanak igénybe venni, ez iránti nyilatkozatukat alatt írt plebániái hivatalnál május 24-ig közölni sziveskedjenek. Kolozsvárt 1893. május 18. Róm. kath. pleb. hivatal.

— Gyorsvonat Erdély felé. A tövis — arad — budapesti gyorsvonatnak újbóli életbeléptetése tárgyában Hunyad- és Arad megye különböző érdekesportokat képviselő egyénekből alakított nagyobb számú küldöttség készült tisztelegni a kereskedelemügyi miniszternél. — Képviselve lesznek az említett két megye országgyűlési képviselőin kívül az aradi kereskedelmi kamara. Lichtenstein hg. iltyói, Nádasdy Ferenc gr. soborsini, — Ürményi Pál petrisi — Bornemisza br. m.-illyei, — Lekitsch Alfons zámí — Jósika Lajos báró branyicskai — Benedikty Lajos guraszádi stb. nagybirtokos — továbbá a brassói bánya és kohó részvénytársaság. A brádi és boiczai nagy aranytelepek tulajdonosai stb.

— Az országos közegészségi egyestület kolozsváridi osztálya szombaton 1893. évi május hó 20-án, délután 5 órakor a megyeháza nagytermében évi közgyűlést tart.

— A „Mária Valéria“ árvaház közgyűlésén felolvasott 1892 évi pénztári kimutatás folytatásai. Alapítványait befizették az 1882 évben Barcsay Domokosné 100 frt, Szász Domokos ev. ref. püspök 100 frt, gr. Teleki Sámuel 500 frt, Zeyk Irma emlékére Zeyk Józsefné szül. gr. Teleki Ágnes 100 frt, Aelházi Jánosné 100 frt, ifj. Zeyk Józsefné szül. br. Jósika Eliz 100 frt, br. Jósika Josephine 100 frt, Patay Andrásné, az erdélyi csendőrség tisztí karától gyűjtött összegből 100 frt.

— Szegény legények. Kis-Jenőről írják: Gyorokon és a vidéken már régóta rendszeresen folynak a rablások. A banda, amely a környék vagyonszükségét veszélyeztette tavaly a világiós járásbírságot is megrohanta. A csendőrség hosszas kutatás után megcsípte a haramiákat, akiknek nagyobb része oláh és közülük van Kovacsincz község két éjjeli őre is. A rablók Nádasin Tománál, az egyik éjjeli őrnél dorbézoltak, mikor a csendőrség rajtok tüött. Elfogták valamennyit: Pajisan Petru azonban még azon éjjel megszökött a börtönből és most körözik erősen. A többi börtönben van.

— Törtézetos gyilkosság. Párméből táviratozzák: Tegnap délelőtt tíz óra közt a korzón egy kocsi állott meg, — melyből öt férfi szállott ki. A férfiak, miután a kocsi elhajtott, a gyalogjárón körbe állottak és csakhamar halk, de izgatott beszélgetésbe merültek. Pár percz múlva az öt közül egyik hirtelen a földre esett, négy társa pedig elfutott. A rejtelmes esetet távolról szemlélők, mikor első meglepetésükből felocsudtak, odasiettek, de a földön elterülő férfi már halva volt. A szívébe markolatig egy tör volt beledöfve. A holttest személyazonosságát még eddig nem tudták megállapítani.

— 120.000 forint a katolikus egyháznak. Sopronból írják: A napokban hunyt el itt a gazdag Bomler Ferdinánd bádógos, — a ki 120.000 forintra rugó vagyonát katolikus egyházi célokra hagyta. Három évvel ezelőtt Bomler neje ugyanennyit testált egyházi alapítványokra.

— Óriás pisztráng. Mittelach bécsi gyógyszerésznek a milétszi mellett lévő haltenyésztőjéből a minad egy 116 centiméter hosszú és 20 kiló súlyú pisztrángot fogtak ki.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata)

Képviselők és honvédszobor.

Budapest, máj. 18.

A képviselőház egyik külön termében Bánffy Dező báró elnökle alatt a képviselők értekezletet tartottak melyen elhatározták, hogy a leleplezési ünnepélyen magyarszruha nélkül fognak megjelenni.

Eddig 181 képviselő jelentkezett a megjelenésre.

Uj pártelnök.

Budapest, május 18.

Az országos függetlenségi párt este népes értekezletet tartott, melyen elhatározták, hogy alnőknek Juszt Gyulát, ez eddigi alnőköt fogják proponálni. Konfliktusok kikérülése végett az elnöki jogokat csak reprezentálói szerepre redukálják.

A képviselőház ülésel.

Budapest, május 18.

A képviselőház ülési szombaton nem

fognak berekesztetni, a mint az eddig jelezte volt.

A ház az ünnepek után is fog ülfeszni május 30-ig, a mikor királyi kéziratral befog rekesztetni.

A vallásszabadság törvényjavaslatának indokolása.

Budapest, május 18.

Gróf Csáky a törvényjavaslat indokolásánál két momentumra támaszkodik: a báró Eötvös József által 1869-ben és a ház kiküldött bizottsága által 1875-ben beadott ugyanilyen javaslatokra. Azóta — ugymond — a szükség csak nagyobb lett. A hitbeli szabadság kívánása erősebb. Tételtételre Eötvös javaslatának indokolását és Deák Ferenc érveit idézve, rendkívül határozottan fejtegeti a javaslat előnyeit, indokolja annak szükségességét.

A budavári honvéd-emlék.

Budapest, május 18.

A honvéd-szobor leleplezésére, amely 21-én délelőtt 11 órakor lesz, nagyban folynak az előkészületek. A szobrot takaró bódét lebontják és vészon takaróval fűdik le. A körötte levő térséget Eberling főmérnök vezetője alatt parkirozták köröskörül felállítandó póznákra tűzik fel, hol, melyik testületnek lesz a helye. A honvéd-menház 66 tagja Cserey Ignác ezredes vezetése alatt diszörtséget áll.

A hercegeprimás utja.

Budapest, május 18.

Vasary Kolos ma délután 3 órakor utazott Rómába a déli vasut vonalán. Utjában Zsiaky Antal jószágkormányzó kíséri. A primás egy hónapig lesz az örök város vendége s ez idő alatt Esztergomban Csernok apátkanok helyettesíti.

Egy szabadságharcos halála.

Konstantinápoly, máj. 17.

Konstantinápolyból vesszük a következő hirt: Beszédes Kálmán bazanktia a szabadságharcos lelkes bajnoka aki a leveretés után menekült Konstantinápolyba, e hónap elején meghalt.

Beszédes hányatott életet élt. Eleintén festészebből tartotta fenn magát, utóbb a török császári katonai akadémián a tűzoltás elméletét tanította. Képi közül néhány a szultán Dolma-Bagadsai palotáját díszíti. Ő hozta rendbe Rodostóban a Rákóczy emléket. A Konstantinápolyban járt magyaroknak mindig szíves kalauza volt. Halálát testvérein: Beszédes Frigyes honvédmúgyon és Beszédes János iparművészeti tolnoknak kívül nagyszámú rokonai, tisztelői gyászolják.

Meggyalázás.

Prága, máj. 18.

Itt ma nagy felháborodást keltett egész városzerte, hogy Ferenc József császár szobrának nyakára ismeretlen tettesek a mult éjjel egy kötelet kötöttek.

2 milliós sikkasztás.

Bpest, máj. 18.

Chalon papirgyár kárára a gyár tisztviselői 2 millió frankot sikkasztottak el.

Az uj zágrábi érsek.

Budapest, május 18.

Az uj zágrábi érsek hir szerint Drohobeczky görög katolikus püspök lesz, ha a római katolikus vallásra áttér.

Elégett községek.

Budapest, május 18.

A beállott szárazság következtében ujra országzerte megkezdette pusztítását a tűz. Ma délig három községről hozta meg a szomorú hirt a táviró.

Bur Sz. Miklós, Alsónyarád és Bur Sz. Péter községek teljesen leégtek a szárazság s a nagy vízhiány miatt.

Elitelt járásbíró.

Székesfehérvár, máj. 18.

A székesfehérvári törvényszék a ma megtartott végtárgyaláson Dinnyés járásbíró sikkasztásért két évi feyházra ítélte.

Sándor és anyja.

Belgrád, május 18.

Sándor szerb király édes anyjával Natáliával holnap fog találkozni Timorában.

Az ifjú király nagy kísérettel fog megjelenni, hogy méltólag fogadhassa anyját.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

"THE GRESHAM"

életbiztosító társaság Londonban.

Magyarosági fiók:
Budapest, Ferencz-
József-tér 5.—6.
a társaság házában.

Ausztriai fiók:
Bécs, Giselastrasse 1.
szám alatt
a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án Frk. 117,550.797—
Evi bevétel biztosítások és kamatból
1891. június hó 30-án 20,725.259—
Kifizetések biztosítási és járadéki szer-
ződések s visszavásárlások stb. után
a társaság fennállása óta (1848.) 249,311.449—
A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő
alatt a társaságnál 61,372.000—
értékig nyújtattak be ajánlatot, mi
által a társaság fennállása óta be-
nyújtott ajánlatok összértéke 1,728,184.555—
értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, me-
lyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá aján-
latokkal, díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb
városában az ügynök urak és az **erdélyi vezérügy-
nökség Kolozsvártt, belszen-utca 5., 7. sz.**
53. (32—x)

Gazdasági olaj-lámpák.

RICHTER JÁNOS
Épület-, díszmű-bádogos,
Kolozsvártt, Belmagyar-utca 1. szám.

Elvállalok mindennemű

ÉPÜLET ÉS DÍSZMŰ BÁDOGOS MUNKÁKAT,
továbbá

**házfedelek, csatornák megfestését és
javításokat, úgy helyben, mint vidéken.**

A raktáron mindennemű bádogos munkák és R.
Ditmár-féle petroleum lámpák kaphatók, melyeket a
legjutányosabb árak mellett árusítok.
342 (7—10)

Amerikai és belföldi petroleum.

Egy gyárosnak sem vagyok köve, mint önálló ügynök, s így
barmely gépet tetszés szerinti gyárából szerezhetem be és
így olcsóbban a legjobbat szállítom!

Nincs gazda, nincs község vagy egyházmegye, kik ha nállam rendelnek, előnyben ne részesülnének — bárki ajánlatával szemben!!!

Gazdaközönségünk, Egyházmegyék és Községeknek ajánlok:

kerülő-, Vidats-, Gubitz- és Sack-féle **ekéket**. Hegyvidéki váltó és két testű, váltva forgató **iker-ekéket**.
Láncz-beronákat, két vagy három tagu **rézsut-beronákat**. Kézi és lövegű, szórva és sor-vetőg-
peket. Legújabb **kaszáló- és arató-gépeket**, kéve-kötővel és anélkül. **Kézi, lövegű és gözcséplő-
gépeket**. Szénaforgató, gyújtó és sajtolókat. Járgány vagy gözzel hajtható egy és két kövű **örölő-malmokat**
szita-szerkezettel.

A legújabb **tégla-, csevep- és agyagesó sajoló gépeket**, egy vagy két ló, vagy gőz általi hajtásra, mely órán
ként 200—1000 téglat készíthet.

Szeszgyárak teljes berendezéséhez szükségeltetnek. — Tűzmentes és betörés ellen biztos **pénz- és ok-
mány-szekerényeket**.

Valódi Wertheim-kasszákat

Nro 0	0 fél	1-es	2-ös	3-as	4-es	5-ös
70 frt.	85 frt.	100 frt.	120 frt.	140 frt.	160 frt.	180 frt.

mindenik bérmentve a megrendelő utolsó vasutállomásáig.

Templom berendezéseket és forgatható vaskoronájú **harangokat**, az orgona hangjai szerint hangolva és egé-
szen kovácsolt vasból készült **harang-állványokat** bérmentesen, bármely községnek tornyában felállítva, a harang-réznek kilő-
ját 1 frt 80 krba számítva.

Tűzoltói fecskendőket, személyi felszereléseket és egyenruházatokat, a községi köteles tűzoltók részére
előírt szabályok szerint, ugymint: borsapkát 90 kr., karóveket 25—40 kr., sisakokat 2 frt 80 krtól 3 frt 60 krig, riadó-kürtöt 3 frt
krtól 5 frtig, jelző-sípkat stb. bérmentesen rendkívül olcsó árban, valamennyi budapesti szállító áránál sokkal olcsóbban.

RIEMER E.

első székely gép- és tűzoltó-szerek gyára
SZÉKELY-UDVARHELYEN.

301. (8—10)

Árjegyzékek, minták és költségvet. bérmentesen küldetnek bármilyen e szakmába vágó, itt fel nem sorolt gépek és gazd. eszközökről.

ÚJ ÜZLETNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint a

„**Király és Császár**” cég megszűntével,

saját „**CSÁSZÁR DÁVID**” cégem alatt
főtér 23. szám (Iparos-palota)

egy egészen újonnan berendezett és teljesen új
árukkal ellátott

DIVAT-SZÖVET- ÉS KÉZMŰ-ÁRU ÜZLETET

nyitottam.

Raktáromon szép választékban található:

fekete és színes selyem kelmék, fekete és színes ruha-kelmék,
Atlas Satinok, Toille, Batist és Cretonok. vászon, chiffon asz-
talművek, Zephir, Guar, eső- és napernyők, kesztyűk, szalagok,
Miederek, diszkek minden kivitelben.

**Paplan selymek és Ciotok és sok itt elő
nem sorolt cikkek.**

Kérve a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, vagyok
tiszteltetjes szolgálja:

CSÁSZÁR DÁVID.

337. (8—10)

ÚJ ÜZLETNYITÁS!

Tisztán kölcsönös. — Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak
javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
pénzüntézet a világon.

Biztosítéki alapja

**907 millió
frank.**

"THE MUTUAL"
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.
Biztosít
emberéletet
legkülönbözőbb és leg-
előnyösebb
módozatok szerint.
Prospektusokkal és tűzetesebb felvilágo-
sítással szolgál az
Erdélyrészi aligazgatóság
Kolozsvártt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

DEËSEN

a **DEMETER és KISS** nyomdában

két betűszedő

azonnal alkalmazást nyerhet.

Ajánlatok ugyanoda intézendők.

456. (1—1)

MATUTSEK JÓZSEF

27. év óta fennálló
férfi-, női- és gyermek cipész-üzletét
és raktárát áttette

Főtér 32. szám alá,

a volt HUTFLESZ-féle üzlethelyiségbe.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli minta után a legjobb
anyagból és divat szerint, lehetőleg gyorsan teljesítetnek.
17. (37—x)

**ALAPITTA-
JÓZSEF főherceg
udvari**

**TOTT 1858-BAN.
Ő cs. és kir. Fensége
szállítója.**

WALSER FERENCZ

I-ó magyar

gép- és tűzoltó-szerek

gyára,

HARANG- és ÉRCZÖNTŐDÉJE

Kolozsvártt, Belmonostor-utca 12.

Elvállal

Vízvezetékek és Csatornázások

berendezését, városok és magánosok részére.

KÖZ- és MAGÁN-FÜRDŐK

felszerelésére.

Villámhárítók felállítására.

Szállít

Vont vas csöveket

Öntött vas csöveket,
zománcbevonott

kőagyagcsöveket
csatornázásokhoz.

LÉGSZESZ

és

SZELLŐZTETÉSI

berendezéseket.

Képes árjegyzékek és rész-
letes költségvetések díjmente-
sen küldetnek.

Elvállal

mindennemű

vizi munkát.

Szállít és készít

Kútszivattyukat.

Tüzi és kerti

fecskendőket,

szagtalan ürszékeket

stb. stb.

**A javító-műhelyben minden ja-
vítás elvállaltatik.**

Képes árjegyzékek és rész-
letes költségvetések díjmente-
sen küldetnek.

302. (15—x)

Raktárunk tulhalmozottsága miatt elhatároztuk, hogy
ÖSSZES DIVATCZIKKEINKET,
női felsőinket, napernyőket
gyári bevásárlási árakon árusítjuk.

Különösen ajánljuk

francia himzett batistjainkat 40 és 50 krral,
melyek ez előtt 1 frtba kerültek.

Kérjük n. t. vevőinket ezen ritkán kínálkozó alkalmat saját
érdeklükben felhasználni.

Kiváló tisztelettel:

Rendes Szidor és Testvére,

ez előtt Gajzágó István.

Alapított 1862-ben.

Óriási minta-gyűjteményünk kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

448 (8—15)